

KÚRIA

Bfv.II.17/2014/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2014. év április hó 3. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az ittas járművezetés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Püspökladányi Járásbíróság 5.B.145/2013/2. számú ítéletét annyiban változtatja meg, hogy a próbára bocsátást kimondó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatot hatályában fenntartja.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 4.000 (négyezer) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

I.

A Püspökladányi Járásbíróság a 2013. augusztus 9. napján - bíróság elé állítás keretében tartott - tárgyaláson meghozott, kihirdetett és fellebbezés hiányában aznap jogerős 5.B.145/2013/2. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki ittas járművezetés vétségében [1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: korábbi Btk.) 188. § (1) bekezdés], s ezért 1 évre próbára bocsátotta és a segédmotor-kerékpár vezetéstől 1 évre eltiltotta.

Az eltiltás tartamába beszámította a 2013. július 25. napjától eltelt időt, továbbá a terheltet kötelezte a bünygyi költség megfizetésére.

A bíróság az ítéletet a Be. 259. §-a (1) bekezdésének megfelelően rövidített indokolással szerkesztette, így az indokolás a tényállásból és az alkalmazott jogszabályok megjelöléséből áll.

II.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata (alapítélet) ellen a Hajdú-Bihar Megyei Főügyészség B.2484/2013/1-I. szám alatt nyújtott be a terhelt javára felülvizsgálati indítványt, a Be. 416. §-a (1) bekezdésének b) pontját megjelölve, a próbára bocsátás alkalmazása miatt, megváltoztatással annak mellőzése érdekében.

Az indítványozó indoka szerint a járművezetéstől eltiltás büntetésének és a próbára bocsátás intézkedésének együttes alkalmazása törvénysértő (BH 2012.113.), ugyanakkor a meghatározott fajtajú járműre korlátozódó járművezetéstől eltiltás önmagában is hatékonyan szolgálja a büntetési célokat. Ezt meghaladóan kifejtette, hogy az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: hatályos Btk.) 2. §-ának (1) és (2) bekezdései alapján vizsgálódva az elbíráláskor hatályos büntető törvény biztosít enyhébb elbírálást, mert a járművezetéstől eltiltás legrövidebb tartama már nem egy év [korábbi Btk. 59. § (1) bekezdés], hanem egy hónap [hatályos Btk. 56. § (3) bekezdés] - ezért a hatályos Btk. alkalmazásának van helye.

A Legfőbb Ügyészség a BF.2682/2013/1. számú átiratában indokaival egyetértve a felülvizsgálati indítványt azzal tartotta fenn, hogy tanácsülésen kerüljön sor a próbára bocsátás mellőzésére.

A Kúria nyilvános ülést tartott.

A legfőbb ügyész képviselője a felülvizsgálati indítványt fenntartotta, s azzal megegyező indítványt tett.

III.

1. A Kúria a Be. 424. §-ának (2) bekezdése alapján nyilvános ülésen, a Be. 420. § (1) bekezdése 1. mondatának 1. fordulata szerinti összetételben bírálta el a felülvizsgálati indítványt.

Az eljárás formájának szabályozása a felülvizsgálati indítvány benyújtásához képest időközben megváltozott.

A büntetőeljárásról szóló törvény a felülvizsgálati indítvány elbírálására korábban is kétféle eljárási formát jelölt meg, a tanácsulást és a nyilvános ülést [Be. korábbi 420. § (1) bekezdés]. Ugyanakkor tételesen meghatározta, hogy az elbírálás mely esetekben tartozik tanácsülésre [Be. korábbi 424. § (1) bekezdés a)-d) pont], amiből az következett, hogy az egyéb esetek (pl. a törvénysértő

büntetés kiszabásának vagy törvénysértő intézkedés alkalmazásának korrigálása) nyilvános ülésre tartoztak.

Ezt az elbírálási rendet az egyes büntetőjogi tárgyú és ehhez kapcsolódó más törvények módosításáról szóló 2013. évi CLXXXVI. törvény a büntetőeljárás törvény módosításával 2014. január 1. napjától kezdődő hatállyal megváltoztatta.

A módosult rend szerint a Kúria a felülvizsgálati indítványt tanácsülésen bírálja el, kivéve, ha az ügyész a terhelt terhére nyújtott be felülvizsgálati indítványt, mert ebben az esetben az indítványról nyilvános ülésen határoz [Be. 424. § (1) bekezdés]. A törvényben meghatározott egyetlen kivétellel tehát az elbírálás elsődleges formája, immár az érdemi elbírálás tekintetében is a tanácsülés azzal, hogy - a Kúria indítványhoz nem kötött döntése szerint - tanácsülésre tartozó ügyben nyilvános ülés is kitűzhető [Be. 424. § (2) bekezdés].

A Kúria úgy döntött, hogy nyilvános ülésen bírálja el a felülvizsgálati indítványt.

2. A Kúria az ügyész felülvizsgálati indítványát - az alábbiak szerint - alaposnak találta.

Felülvizsgálatban a felülbírálat a jogerős határozatban megállapított, és nem támadható tényálláshoz [Be. 423. § (1) bekezdés] kötött, s bizonyításnak nincs helye [Be. 388. § (2) bekezdés 1. mondat, Be. 419. § (1) bekezdés]. Ekként a jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

A Be. 416. § (1) bekezdése b) pontjának 2. fordulata alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha - a bűncselekmény törvénysértő minősítésén túl - a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Az irányadó tényállás a következő.

A terhelt 2013. június 15. napján N. helység belterületén segédmotoros-kerékpárt vezetve úgy vett részt a közúti forgalomban, hogy vérében 1,22 g/l (ezrelék) etilalkohol koncentráció volt, ami enyhe alkoholos befolyásoltságot jelent. A félkilométernyi távolságot megtenni igyekvő terhelt egy útkereszteződésben nekiütközött egy elé szabálytalanul kikanyarodó mezőgazdasági vontatónak, s nyolc napon túl gyógyuló sérüléseket szenvedett. A terhelt megszegte a KRESZ 4. §-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában foglalt rendelkezéseket. Az okmányiroda a 2013. július 25-én kelt határozatával 2013. június 17. napi kezdettel

visszavonta a terhelt vezetői engedélyét.

A bíróság a korábbi Btk.-t alkalmazta. Az elkövetési idő (2013. június 15.) valóban 2013. július 1. napja előtti, azonban a jogerős elbírálás 2013. augusztus 9-én történt, amikor már 2013. július 1. napjától újabb büntető törvény volt hatályban.

A hatályos Btk. 2. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy a bűncselekményt - a (2) és a jelen ügyben közömbös (3) bekezdésben foglalt kivételekkel - az elkövetése idején hatályban lévő büntető törvény szerint kell elbírálni, a (2) bekezdés rendelkezés előírásában pedig ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntető törvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntető törvényt kell alkalmazni.

Az irányadó tényállás alapján a terhelt magatartása mindkét büntető törvény alapján bűncselekmény. Aki szeszes italtól befolyásolt állapotban, közúton, gépi meghajtású járművet vezet, az ittas járművezetés vétségét [korábbi Btk. 188. § (1) bekezdés 1. fordulat] követi el. Aki ittas állapotban, közúton, gépi meghajtású járművet vezet, az a járművezetés ittas állapotban vétségét [hatályos Btk. 236. § (1) bekezdés 4. fordulat] követi el - figyelemmel arra is, hogy a 236. - és a jelen ügyben közömbös 238. - § alkalmazásában ittas állapotban lévő személy az, akinek a szervezetében 0,50 gramm/liter ezrelék véralkohol-, illetve 0,25 milligramm/liter ezrelék levegőalkohol-koncentrációnál nagyobb értéket eredményező szeszes ital fogyasztásából származó alkohol van [hatályos Btk. 240. § (3) bekezdés].

Az adott - csak megnevezésében eltérő - bűncselekményt mindkét büntető törvény két évig terjedő szabadságvesztéssel rendeli büntetni, és vétség lévén a próbára bocsátás egyaránt alkalmazható intézkedés [korábbi Btk. 72. § (1) bekezdés 1. fordulat, hatályos Btk. 65. § (1) bekezdés 1. fordulat], melynek lényege a büntetés kiszabásának próbaidőre elhalasztása.

A próbára bocsátás azonban mindkét büntető törvényben kizárólag önállóan, büntetés helyett alkalmazható intézkedés [korábbi Btk. 70. § (2) bekezdés 1. fordulat, hatályos Btk. 63. § (2) bekezdés 2. fordulat]. Azaz fogalmilag kizárt a büntetés kiszabását elhalasztó próbára bocsátás intézkedése és valamely (például járművezetéstől eltiltás) büntetés együttes alkalmazása (EBH 2011.2390.=BH 2012.113.; BH 2012.279.).

Az adott bűncselekmény elkövetése miatt egyszersmind mindkét büntető törvény alapján kiszabható büntetés a járművezetéstől eltiltás is, mivel a járművezetéstől el lehet tiltani azt, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi

el a bűncselekményt [korábbi Btk. 58. § (1) bekezdés 1. fordulat]; a járművezetéstől azt lehet eltiltani, aki az engedélyhez kötött járművezetés szabályainak megszegésével követi el a bűncselekményt [hatályos Btk. 55. § (1) bekezdés a) pont], valamint a járművezetéstől el kell tiltani azt, aki járművezetés ittas állapotban vagy járművezetés bódult állapotban bűncselekményt követ el, az eltiltás kötelező alkalmazása csak különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető [hatályos Btk. 55. § (2) bekezdés 1. fordulat].

A járművezetéstől eltiltás, miután az adott bűncselekmény büntetési tételének felső határa három évi szabadságvesztésnél nem súlyosabb, szabadságvesztés helyett mindkét büntető törvény alapján önmagában is kiszabható büntetés [korábbi Btk. 38. § (3) bekezdés 4. fordulat, hatályos Btk. 33. § (4) bekezdés 5. fordulat].

A Kúria a jelen ügybeli törvénysértés orvoslása során abból indult ki, hogy az alapügyben eljáró bíróság az intézkedés mellett kiszabott járművezetéstől eltiltás büntetéssel nyilvánvalóan azt kívánta elérni, hogy a terheltet azonnali joghátránnyal sújtva időlegesen máris kivonja a közúti közlekedésből. Ugyanakkor a büntetéssel össze nem férhető próbára bocsátás egyértelműen törvénysértéssel alkalmazott intézkedés.

Összefoglalva: a járművezetéstől eltiltás nemében és mértékében egyaránt törvényesen kiszabott büntetés, míg mellette a próbára bocsátás törvénysértő intézkedés.

A Kúria észlelte továbbá, hogy a járművezetéstől eltiltás tartamába beszámítás téves. Az alapügybeli bíróság az ítélet rendelkező részében a 2013. július 25. napjától eltelt időt számította be, holott az indokolás történeti tényállásában áll, hogy (a nyomozati iratok között elfekvő) okmányirodai határozat kelt aznap, és 2013. június 17. napi kezdettel vonta vissza a terhelt vezetői engedélyét. Ezt a Kúria az indítványhoz kötöttség miatt azzal említi föl, hogy a 2013. június 17. és 2013. augusztus 9. napjai között eltelt idő beszámításáról a Be. 564. §-ának 2. fordulata szerinti különleges eljárással korrigálható a törvénynek meg nem felelő rendelkezés.

Az alapítéletben megjelölésre került a terhelt által megszegettként a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II. 5.) KPM-BM együttes rendelet (KRESZ) 4. §-ának c) pontja, melynek 2. fordulata szerint járművet az vezethet, akinek szervezetében nincs szeszes ital fogyasztásából származó alkohol.

A Kúria megjegyzi, hogy az alapítéletben a KRESZ 4. §-ának a) pontjára is hivatkozás már nyilvánvalóan téves, mert a tényállásban szó sincs a vezetői engedély esetleges érvénytelenségéről vagy a

terhelt esetleges járművezetéstől eltiltottságáról.

A tárgyalási jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a bíróság P. helységben tartotta a tárgyalást és hozta meg az ítéletet, s ez szerepel az ítélet bevezető részében is. Ezért az ítélet keltezésében és záradékában feltüntetett D. helység olyan elírásnak tekintendő, ami a Be. 261. §-a (1) bekezdésének 1. mondata szerinti kijavítással korrigálható.

A kifejtettek folytán a Kúria - miután nem észlelt más olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. §-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - az ügyészi felülvizsgálati indítványnak helyt adott, a megtámadott határozatot a Be. 427. § (1) bekezdése b) pontjának 2. fordulata alapján megváltoztatta, és a próbára bocsátást mellőzte.

Egyebekben a Be. 426. §-ának megfelelően helybenhagyta az első fokú ítéletet.

A felülvizsgálati eljárás során a kirendelt védő nyilvános ülésen részvételével felmerült bűnügyi költséget az állam viseli [Be. 429. § (1) bekezdés 2. mondat].

Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát pedig a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 418. §-ának (3) bekezdésén alapul azzal, hogy a bíróság - a Be. 421. §-ának (3) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2014. április 3.

Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Feleky István s.k. előadó bíró, Dr. Krecsik Eldoróda s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

tisztviselő
Bné